№ 108 Յունիսի 5 (17) 1879 Յունիսի 5 (17) № 108

ՕԻՔԵՐՈՒԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գին 10 բուբլ կես տարվանը 6 բուբլ

Թերթը լույս է տրվում ամեն օրվա իրիկուն մի։

Խմբագրատան գրասենյակը գտնվում է ուղղակի Տեղուտու. Редакція „Мшака"

Խմբագրատունը բաց է առավոտեան 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և տոն օրերից)

Ընդունվում քննադատվում է ամեն չէ գրություն

Ընդունվածների համար վճարվում են խմբագրությունից յուրաքանչյուր տողի 2 կոպեկ։

ՊԻՏԱՆԻԼԻՈՒԹԻՒՆ

Ամեն հոգեվոր չես — Նախ քարեր տանում ես։ Քեզ նամակ կգրեմ։ Նամակ ստանում։ Նամակ ընդունելիս։ Նամակ խմբագրելիս։ Նվերներ լուրերս։ Ամբողջ տանում ես։ Ամբողջ Նամակ գրագրատանիցը։ — Մշակին։ Մամուլին։ — Ընդունողներ։ — Ինքնագրեր։ — Ի՞նչ ասեր ամբողջ։ — Գնահատանքներ։ Գնահատանքներ մեր լրագրատանում։

ՄԵԶ ՀԱՐԿԱՎՈՐ ՉԷ։

Հայտնի է որ կամի պիկոս մի բան հնարելու, գործերի թեմի ացքում՝ շնչելու՝ էր սկզբնական, մանքոս քարեսանելու մի ենթից։ Ամա ազնվագրեր ժողովրդական հոգևորականս մի բաներ, ասիրեցի կրոնավորներ, ծխականներս մի բաներ կրոնի էաս մի ենան։ Նախապատանց, մանրեցց եկեղեցու մեջ։ Կոստաշուս մի բան, մանրեցց սիանեանանս։ Ամա ինչ դեռ յայտնվեցաս տաան և հիմնադրոյց գործս մի։

Ամեն քրիստոնեական եկեղեցին սկզբում՝ պարզ էր, մանքոս էր։ Բացայ եկեղեցիներից ոչ միներ, թեչքան էլ շնչվեր իր սկզբնական գրաս մի ենից, այնու առանձնայնիս նրանցից ոչ մին չի հասաս կամի ամբիկ եկեղեցու ծաղկացնելու մի ենան։

Սկզբից ամեն եկեղեցին բարոյական մանքոս էր, պարզ էր։ Օրինակ Հայոց եկեղեցին գեռ երբայ գործս մի՝ նայեր ազատասիրա տաս ծաս շնորհների ծախեցը, մեզքերի փրկագի գնալքը և միրգիաս եկեղեցու գլխաս գրեթե անուիսարկան, այսինքն Աստուած յայտանեցը։

Այդ տեսակ հրէշաս որ եկեղեցու գէմ՝ անկարելի էր որ չը յայտնվիր բ ո գ ո ք յուսաս գրման ոչխարի մեջ։... Այս նաս յայտնվեցաս տաան և հիմնադրոյց գործս մի։

Ամեն քրիստոնական եկեղեցին սկզբում՝ պարզ էր, մանքոս էր։ Բացայ եկեղեցիներից ոչ միներ, թեչքան էլ շնգվեր իր սկզբնական գրաս մի ենից, այնու առանձնայնիս նրանցից ոչ միներ չը հասաս կամի ամբիկ եկեղեցու ծաղկացնելու մի ենան։

Սկզբից ամեն եկեղեցին բարոյական մանքոս էր, պարզ էր։ Օրինակ

նէ ու թի եւան եւ անշարժ ու Ն՞ուշված գրու թի եւան մէջ է էր պատրաստ ժողովրդական հոգեւորականու թի իւնը, քարհանայու թի իւնը։ Այդ պիտով կուտակուու թի իւնը իր ձեռ. քը գրչից եւ արտրիթուն, կրօնական ուսման իշխանու թի իւնը եւ ապրելից քարհանային, պատկուած հոգեւորականներն եպիսկոպոսու թի եւանը ճգտել, այն իր։ բրիտանական ու թի եւան առաջին գաղութում՝ եպիսկոպոսներդ, ապահովեցին եկեղեցու ծ ե ր թ ե ր ը, կարող էին պատկուած լինել եւ Ն՞շանարիու էլ պատկուած էին։

Պարզ է որ սկզբնական առ. եւ ա ա ա ա ա ն ա կ ա ն գրու թի ենից ապարքան շեղվելուց յետոյ քրիստոնէական եկեղեցում՝ պէտք է պատահէր մի մեծ վերանորոգու թիւն, մի յեղափոխու թիւն, եւ գա պատահեց եւրոպական բողոքականու թիւնը։

Հայոց ազգեւոր եկեղեցիներդ եղբ. ք ապագաս շեղված չեն բանկզնական քրիստոնէ ու թի ենից, որքան կարի պիկ եկեղեցին, այդ պատճառով նրանց Հասնար խորթի է թի գում՝ բողոքականու թի իւնը։

Վ. ԻՐ որ առնենք, օրինակի Հասնար, մեր Հայոց եկեղեցին։ Ա՞ռ խորթի է բողոքականու թի իւնը, մենք գրան մերժում ենք, երբ նրա մեր մէջ յայտնվում է, մենք իրատ ամբ ուսելոյզ եւ վերատակար ենք Հասնարում՝ նրան մեզ Հասնար։ Ա՞ռ Հարգատար չէ բողոքականու թի իւնը, որովհետեւ մեր եկեղեցուն իր առաջինչ պարզումի թիւնը վերադարձնելու Հասնար մեզ Հարգատար է միայն վերադառնալ առնուազարեին, Հարգատար է վերադառնալ մեր սկզբնական, մնայուր, յուսաստարշատկան եկեղեցուն։

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՐԵՒԱՆԻՑ

—

27 յունիսի

Հինգ տարի առաջուայ «Մշակ»-ում կարդացած նորութիւնից էր «Ռուսաստան» լրագրի Հայաստան գաղութիս. վերաբերմամբ։ Կարծում, բաւական հիմնական նշանակ ունի լրագրի մի ամբողջ սեանակ հրատարակումս բնութագրելու, պատճառը՝ նրանում նա ունէ որ և իցէ հայերենի ազգային շուրջը հնչեցնում, գաղութից չէ նեռանում որ մշտապէս նէ ունեն նաեւ հայերենը կամ թէ չունեն միջոցներն նրանից տարբեր և նրան հանգամանք հայերենը Ծանկիցս։ Հասնար։

Հնչեցնում մի ազգային իրադարձութիւն թնչպէս Ռուսերենի Հայաստան գաղութներ «Ռուսաստան» հնչեցնում է նեռանալուց նա ոչ, որ «Մշակ»-ում թերթանկիցը տասնամեայ գրեթէ, խոսում նրանց նեռ, միա-

ասում՝ ենք, երբ նրա մեր մէջ յայտնվում է, մենք իրատ ամբ ուսելոյզ եւ վերատակար ենք Հասնարում՝ նրան մեզ Հասնար։ Ա՞ռ Հարգատար չէ բողոքականու թի իւնը, որովհետեւ մեր եկեղեցուն իր առաջինչ պարզումի թիւնը վերադարձնելու Հասնար մեզ Հարգատար է միայն վերադառնալ առնուազարեին, Հարգատար է վերադառնալ մեր սկզբնական, մնայուր, յուսաստարշատկան եկեղեցուն։

Գ. Ա.

ՆԱՄԱԿ ԵՐԵՒԱՆԻՑ

—

27 յունիսի

Տարբ տարբոց գրագիր տեսել քիչ. որ Երեւանի գրատարական ուսումնարանը վերաբերեալ է պատմութիւնները։ Ամէն տարբ տարբոց բնութագրում վերկարան ուսուցչ ուսանողների թիւը. դրանք իրատարակ են անհնարում չարտահայտել իրանց տարաբերը. ինչպես թիւ հասնում է հարիւրի։ Այդ հարցով իրանց վերաբերմունքին ոչ ուսանողներից հարիւրամեայ մեռած լինեն թիւրիզի պատմութիւնը. իսկ Հարցանք թէ ուսանողներ հարիւրամեայ եւ թէ ուրիշ գրաբար հանգամանքներից ազատված գրչի է Հարցել բարգարգարի տարբերից։ Ի՞նչ պատասխանեց են տնեմնում. ինչ Հարցրեցինք. Ամենայն դեպքում 4—5 տարի անցնել են պատմութիւնը չունի պատերի մէջ. բնական անհրաժեշտ մի քանի գրաբար բառ և մի երկու. իսկապես գրաբարական ֆառան։ Դրանք բարդեն էլ Երեւանի գրատարական դասատուներում. պարտադրաբար գրաբարի եւ գիտնական են. գիտնական եւ հասանելիներ իրանց Հարցրեցինք. Հարցրեցինք Հարցրեցինք. Հարցրեցինք. Հարցրեցինք.